

nieuws.achmea.nl

“Onze koning zou op Prinsjesdag een klimaatbegroting moeten voorlezen”

7-9 minuten

Leo Meyer is met pensioen, maar ook weer niet. Hij werkte jarenlang in de energiesector en was daarna beleidsambtenaar bij het Ministerie van VROM. Zo schreef hij mee aan een voorloper van het Parijs-akkoord en werkte voor het wetenschappelijke klimaatpanel van de Verenigde Naties. Tegenwoordig is Meyer klimaatconsultant. Hij vindt dat er in Nederland misverstanden zijn ontstaan over de aanpak van de klimaatverandering. Naar zijn smaak worden die onvoldoende weerlegd.

Welke misverstanden zijn dat?

“Organisaties zoals Greenpeace, Urgenda, GroenLinks, Milieudefensie zijn voorstanders van een intensief klimaatbeleid. Ze vinden dat Nederland per direct zou moeten stoppen met de kolencentrales, voor 2030 volledig overgeschakeld dienen te zijn op wind- en zonne-energie en we geen fossiele brandstoffen meer mogen gebruiken.”

Wat is daar mis mee?

“Begrijp me niet verkeerd. Ook ik ben voor een intensief klimaatbeeld, maar het tempo dat ze voorstellen is niet realistisch. Je kunt de kolencentrales niet van vandaag op

morgen sluiten zonder alternatieven paraat te hebben, en je moet een oplossing vinden voor de vrijvallende emissierechten, anders kan een ander EU-land meer CO2 gaan uitstoten. Verder hebben we in Nederland niet voldoende ruimte voor zoveel zonnepanelen, dat we daarmee (samen met de energie van wind op zee) in 2030 de volledige vraag naar elektriciteit kunnen dekken. De energietransitie is een moeizaam proces.”

Welk scenario vindt u wel realistisch?

“In EU verband is afgesproken om in 2030 tenminste 40 procent minder uitstoot van broeikasgassen te hebben dan in 1990. Nederland zou daar nog een schep bovenop kunnen doen met 50 procent reductie. Maar 100 procent op zo’n korte termijn gaat niet lukken. Bovendien is het Klimaatakkoord van Parijs een mondiaal besluit. Of we in Nederland nu 40, 50 of 100 procent doen, daar valt of staat het Parijse akkoord niet mee. Die doelstelling is: beperking van de opwarming van de aarde tot ruim beneden de 2 graden (liefst niet meer dan 1,5 graad) ten opzichte van het pre-industriële tijdperk. Nederland is verantwoordelijk voor 0,6 procent van de uitstoot van broeikasgassen in wereld. Wat ons land doet of laat zal geen meetbare invloed hebben op die gemiddelde wereldtemperatuur. Dat gebeurt pas als alle grote spelers ter wereld hun broeikasgassen in de ban doen, de ontwikkelde landen voorop. Uiteraard moet Nederland zijn deel daaraan wel bijdragen.”

Wat moeten we eigenlijk van dat akkoord vinden?

“Tot Parijs was de doelstelling van het VN Klimaatverdrag om de stijging van de temperatuur op aarde met 2 graden te beperken in 2100. Een keuze voor 2 graden is vergelijkbaar met het vaststellen van de maximumsnelheid in de bebouwde kom van

50 kilometer per uur. Als je 49 rijdt kan dat best gevaarlijk zijn, terwijl erbij 51 niks hoeft te gebeuren. De politiek heeft dus gewoon gezegd: BAM dit zijn de afspraken. In Parijs is die 2 graden nog eens aangescherpt tot ruim beneden 2 graden, liefst 1,5 graad. Er is echter geen veilige grens voor de opwarming, want ook beneden de 2 graden treedt al schade op. Het is een glijdende schaal: hoe hoger de temperatuur, hoe meer risico's.”

Wat is volgens u een realistisch scenario voor de aanpak van de klimaatverandering?

“Nederland geheel klimaatneutraal voor 2050 (dus netto geen broeikasgas uitstoot meer) en alles wat eerder kan is beter. Maar we moeten de middelen niet erger maken dan de kwaal. De klimaatverandering stelt ons voor complexe maatschappelijke veranderingen. Het raakt alle facetten van de samenleving. Van de biodiversiteit tot de gezondheidsvoorziening. De wijze waarop wij wonen, ons voeden en hoe we werken. Het wordt een langzame en soms pijnlijke operatie maar wel strikt noodzakelijk. Wanneer je dat te snel wilt doen, zal dat leiden tot spanningen in de samenleving.”

Dus?

“Er is een klimaatwet nodig in Nederland. Je krijgt het niet voor elkaar zonder wettelijk kader en een lange termijnvisie. Neem de prijs voor CO₂, de prijs voor vervuiling, die is nu 5 euro per ton, terwijl die het tienvoudige zou moeten kosten. Maar ja, je kunt in Nederland niet eigenhandig zo'n verhoging doorvoeren. Dat is buiten de afspraken in de EU en wat gebeurt er dan met je concurrentiepositie?”

Wat zou wel werken?

“We zouden een coalitie moeten sluiten met de ons omringende landen die ook bereid zijn om de werkelijke prijs voor vervuiling door te berekenen. Denk aan Frankrijk, Duitsland, België, Luxemburg, Engeland, Noorwegen, Zweden en Denemarken.”

Met als gevolg?

“Dat de zware industrie de dans niet meer kan ontspringen en we de luchtvaart kunnen aanpakken. Vliegen is veel te goedkoop en draagt bij aan 5 procent van het CO₂-probleem. Maar niemand zal het op prijs stellen als een vliegticket factoren duurder wordt omdat er een taks op kerosine komt. Het zal leiden tot maatschappelijke discussie.”

Dit doe je met een klimaatminister?

“Exact. Net zoals dat werkt met onze huidige deltageminister die over alle ministeries heen werkt. En ik vind het plan dat GroenLinks en PvdA ooit hebben geopperd nog steeds heel goed om op Prinsjesdag naast de begroting ook de klimaatbegroting te presenteren. De klimaatboekhouding van het land. In Engeland gebeurt dat al in *the Climate Act*.”

Hoe ziet u het verder voor u?

“We redden het niet alleen met het terugdringen van CO₂-uitstoot. We zullen ook de overschotten CO₂ uit de lucht moeten halen en diep onder de grond stoppen – bijvoorbeeld in lege aardgasvelden onder de Noordzee.”

CO₂ uit de lucht halen wordt ook wel aangeduid met ‘negatieve emissies’. U vindt deze benadering essentieel in het terugdringen van de opwarming

van de aarde. Terwijl de inzichten bij Urgenda en GroenLinks beduidend anders zijn.

“Deze clubs zien fossiele energie als de te bestrijden vijand in plaats van de CO₂ die eruit komt. Het is noodzakelijk om te kijken hoe we kunnen voorkomen dat er meer CO₂ in de lucht komt en hoe we het overschot eruit weten te halen.”

In Barendrecht heeft de politiek al eens geprobeerd om CO₂ op te slaan. De bewoners schreeuwden moord en brand. Het zou gevaarlijk zijn.

“Ze zijn er niet in geslaagd om de bevolking te overtuigen dat het nodig was en dat het veilig kon. Het was ook naïef om te denken dat burgers akkoord zouden gaan met het opslaan van een afvalproduct onder hun dorp, met een nog niet eerder in Nederland toegepaste technologie. En natuurlijk zijn er risico's, maar dat is helaas het geval met elke techniek. De Noren slaan CO₂ overigens al jarenlang veilig op in velden op de Noordzee. Wij zouden hetzelfde kunnen doen in onze lege aardgasvelden onder de Noordzee.”

Samenvattend; wat zijn nu volgens u de basis ingrediënten voor een effectieve aanpak van de klimaatverandering?

“Doorberekenen van een hogere prijs voor de CO₂-uitstoot, tegelijkertijd een negatief emissiebeleid invoeren, maximaal inzetten op zonne- en windenergie en verdere energiebesparingen vormgeven in een internationale samenwerking.”

Kernenergie?

“Zet daar maar een streep door. Na Tsjernobyl en Fukushima is er geen vertrouwen meer in de veiligheid.”

A drawing tool interface consisting of a large, empty rectangular box with a thin orange border. Below this box is a horizontal row of six smaller, empty square boxes, also with thin orange borders. A small orange triangle is visible at the top-left corner of the large box, indicating a selection or drawing tool.